

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

26 mei 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de campagne naar aanleiding van 100 jaar vrouwenstrijd

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het onderzoek naar de sociale positie van Vlamingen met een handicap of langdurig gezondheidsprobleem

Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen

Donderdag 26 mei 2005

Voorzitter: de heer Jan Penris

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.31 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de campagne naar aanleiding van 100 jaar vrouwenstrijd

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Crevits tot mevrouw Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de campagne naar aanleiding van 100 jaar vrouwenstrijd.

Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op 10 maart liet de minister in antwoord op mijn vraag om uitleg over de paritaire kieslijsten weten dat er naar aanleiding van 100 jaar vrouwenstrijd een campagne zou worden gelanceerd met een aantal provocerende en – zoals ze zelf stelde – absurde slogans. Mevrouw de minister, u vond terecht dat sensibilisatie op dat ogenblik een noodzaak was en u had de indruk dat de vraag of vrouwen wel een plaats hebben in de politiek ook vandaag nog leeft.

Intussen heb ik de campagne zoals ze de laatste maanden in de kranten wordt gevoerd, met aandacht gevolgd. Misschien ligt het aan mij, maar de manier waarop ze gevoerd wordt, baart me wat zorgen. In een door u goedgekeurde reeks affiches en advertenties worden de vooroordelen die over vrouwen bestaan aan de kaak gesteld. Enkele titels daaruit zijn: 'Vrouwen in de politiek, is dat wel verantwoord?' en 'Vrouwen mogen niet werken, zo is er meer werk voor de mannen'. Op 18

april verscheen de kers op de taart in De Morgen en op de website van De Standaard. Het ging om een speciaal ontworpen advertentie naar aanleiding van de verkiezing van een nieuwe paus met de stelling: 'Tijd voor een pausin? Nee, alleen een man kan God begrijpen.'

Mevrouw de minister, ik deel uiteraard uw zorg om 100 jaar vrouwenstrijd extra te belichten en iedereen ertoe aan te zetten vrouwen meer toegang te geven tot hoge functies – in het geval van de pausin meteen de hoogste functie. Ik betreur evenwel de stijl van deze laatste advertentie en de aanpak van de campagne in het algemeen. Zo ontgaat me in de laatste advertentie de symboliek van het beeld van de aap. Heel wat mensen hebben me gevraagd wat de bedoeling van de overheid hiermee was, en vooral dan van de verwijzing naar de paus op zo'n ogenblik. Het kan toch niet uw bedoeling zijn de Kerk voor aap te zetten?

Onderaan de bewuste affiche wordt verwezen naar de pauselijke encycliek. Op dezelfde bladzijde van de krant is een kritisch geluid te horen over de overleden paus en wees u erop dat de kerk even vrouwonvriendelijk kan zijn als sommige imams. Dat doet nogal wat vragen rijzen over het respect dat u opbrengt voor de scheiding van kerk en staat. Daarom wou ik u de volgende vragen stellen.

U stelde indertijd dat het budget voor Gelijke Kansen een minibudget is. Terecht hebt u dat in de commissie al vaak benadrukt, en ook in uw beleidsnota staat te lezen dat we verder moeten vechten voor gelijke kansen op alle fronten. Maar moet ik nu besluiten dat die campagne het enige is wat er dit jaar is gebeurd naar aanleiding van 100 jaar vrouwenstrijd? Blijft het met andere woorden alleen bij sensibilisatie en slogantaal?

Crevits

De advertenties verschenen niet in alle geschreven media. Wat is uw motivatie om bepaalde media te selecteren? Ook in een andere commissie hebt u geantwoord op een vraag hierover. Wat is uw bedoeling met deze campagne tout court, en met de laatste slogan in het bijzonder? Hoe is de advertentie met als slogan 'Tijd voor een Pausin?' tot stand gekomen? Meent u dat ze verzoenbaar is met artikel 21 van de Grondwet, waarin uitdrukkelijk staat dat de overheid zich niet moet bemoeien met de benoeming of de installatie van de bedienaren van de eredienst en met de organisatie van de kerk op zich? Meent u niet dat er veel belangrijker zaken aan te pakken zijn dan die op domeinen waarop u als overheid weinig of niets in de pap te brokken hebt?

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik sluit me hier graag bij aan. Voor alle duidelijkheid, mevrouw de minister, ik verdraag humor, ook over de kerk, de kerkelijke instanties en de paus. Ik vraag me echter af of deze campagne, en vooral de advertentie over de paus, niet veeleer contraproductief en zelfs bijna ridicul was. De mensen die dit zagen, reageerden dat het louter en alleen om te provoceren was. Wellicht zult u ook antwoorden dat dat juist de belangrijkste bedoeling was, maar dat leidt maar de aandacht af van de eigenlijke problemen.

Er zijn uiteraard ook andere slogans verschenen. Ik verwijs ook naar een stuk in De Standaard van 17 mei over de gender gap index. Misschien is dat stof voor een andere vraag, maar er is wel een verband. Uit die index blijkt dat België bijzonder slecht scoort. Op vijf domeinen werd nagegaan wat de positie van de vrouw is, en vooral welke ongelijkheid er is tussen mannen en vrouwen in economische participatie, economische kansen, politieke invloed, en de toegang tot opleiding, scholing, gezondheid en welzijn. Toegang tot het geloof en het begrijpen van God was daar niet meteen bij, maar dat als grapje terzijde.

België staat in die index voor de totaliteit van de gemeten indicatoren op de twintigste plaats. Specifiek op het vlak van loon staan we op de vijfendertigste plaats. We scoren dus bijzonder slecht.

Er werd gemeten in 58 landen. Vijfendertigste zijn op de 58 is niet meteen iets om over naar huis te schrijven, vooral dan als we er prat op gaan dat eraan gewerkt wordt. Is sensibilisatie dan niet het zwakste en minst beklievende instrument om iets aan dit soort problemen te doen?

U weet ook dat een achterstand qua loon implicaties heeft op wie van de beide partners eventueel thuis blijft wanneer er kinderen komen. Vaak kiest de partner met het laagste loon ervoor om meer zorgtaken op te gaan nemen. Dat heeft een nefast effect. Zijn dergelijke sensibiliseringscampagnes niet een heel kleine druppel op een hete plaat en is er niet een veel krachtadiger beleid nodig?

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, dat ik veel vragen krijg over deze campagne wijst misschien op het succes ervan. Over een campagne moet worden gesproken. Zeker een campagne met een zo klein budget als deze, heeft nood aan wat extra aandacht.

Het budget dat werd vrijgemaakt voor de campagne naar aanleiding van honderd jaar vrouwenstrijd bedroeg in totaal 59.825,92 euro. Daarvan werd 54.456,83 euro besteed aan de eerste golf van de campagne rond zeven absurde slogans over dit grote debat. Op al die voorbeelden is steeds die aap te zien, die zijn verontwaardiging uit over de absurditeit van die stellingen. Dat geldt trouwens ook voor de stelling over de paus. Het gaat dus over zeven absurde slogans op affiches, postkaarten en T-shirts. Ook is er terzake een website ontwikkeld.

De tweede golf was de advertentie naar aanleiding van de pausverkiezingen. Er werd een 'top topical' gepubliceerd in De Morgen en een banner geplaatst op de website van De Standaard. Het feit dat het alleen over die twee kranten ging, heeft enkel en alleen te maken met het kleine budget. Er was nog maar 5367,25 euro over.

U zult het ermee eens zijn dat, wanneer men beschikt over een beperkt budget, het belangrijk is dat goed te besteden. Een goede keuze van communicatiedragers is daarbij noodzakelijk. Voor de eerste golf kozen we dan ook voor zaken die lang blijven, met name affiches en postkaarten die

Van Brempt

vooral gericht zijn op bepaalde doelgroepen. Voor de tweede golf was er eigenlijk geen keuze, omdat het budget te beperkt was. Bij die keuze werd wel rekening gehouden met het primaire doelpubliek van de campagne inzake honderd jaar vrouwenstrijd.

Mevrouw Berx, u verwijst heel terecht naar die gender gap index. Die baart me erg veel zorgen. Het is steeds mijn aanvoelen geweest dat een deel van de jongere generatie, dus van onze generatie en de generaties die daarna komen, vindt dat de strijd gestreden is. Ze vinden dat er al heel veel gebeurd is en dat die genderproblematiek eigenlijk niet meer boven aan de agenda moet staan. Ik ben het daar niet mee eens. De gender gap index geeft aan dat we terzake gelijk hebben. Ik heb steeds gezegd dat de loonkloof een van mijn absolute politieke prioriteiten is. Het echte wetgevende werk terzake moet echter gebeuren door de sociale partners. Dat ligt niet binnen mijn bevoegdheid. De waarheid moet worden gezegd: het belangrijkste instrument dat ik heb bij het werken aan gelijke kansen, is mijn morele bevoegdheid en het deels kunnen ondersteunen via advertenties, en veel minder een eigen wetgevende bevoegdheid. Ik betreur dat niet. Ik vind dat niet erg. Maar zo werkt het nu eenmaal.

Deze campagne is echt gericht op jongeren. We willen hen wakker schudden met die absurde slogans. Uit de CIM-cijfers blijft dat De Morgen de krant is die het meest het doelpubliek van de 18- tot 35-jarigen bereikt. Deze overweging, samen met het bijzonder kleine budget, maakt dat de keuze op De Morgen en De Standaard is gevallen.

Dan was er de vraag of de advertentie over de pausin verenigbaar is met artikel 21 van de Grondwet. Die vraag verbaast me wat. Het zou een bijzondere primeur zijn als een advertentie van een Vlaamse minister van Gelijke Kansen in een Vlaamse krant het Vaticaan zou kunnen bewegen tot het aanstellen van een pausin. Dat was ook niet de doelstelling. De doelstelling was mensen wat wakker te schudden. Net zoals bij de voorgaande campagneslogans gingen we uit van absurde stellingen. Bij de duiding heb ik daar steeds op gewezen. Het is absoluut niet de bedoeling geweest die miljoenen vrouwen die geloven voor het hoofd te stoten door te stellen dat ze God niet zouden begrijpen, in die mate dat men

God kan begrijpen. Ook wil ik me niet bemoeien met de benoeming of installatie van bedienaren van om het even welke eredienst. Wel vind ik dat we kritische geluiden kunnen laten horen ten aanzien van godsdienst. We doen dat met betrekking tot de islam op het vlak van de genderproblematiek. Ik vind dat dit ook moet kunnen ten aanzien van de katholieke kerk, echter niet om iemand voor het hoofd te stoten, zeker niet die miljoenen gelovige vrouwen, waarvoor ik heel veel respect heb. Toen ik in New York was voor de conferentie naar aanleiding van tien jaar Peking, heb ik echter gemerkt dat het standpunt van de Heilige Stoel niet het standpunt is dat ik wens te verdedigen als het gaat over reproductieve en seksuele rechten. Ik vind wel dat we dat aan de kaak mogen stellen.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Wel heb ik wat problemen met het laatste deel van uw betoog. U hebt uiteraard recht op een eigen mening. Ik kan een deel van uw betoog aanvaarden, maar op deze wijze leidt u wel de aandacht af van de problemen die mevrouw Berx daarnet aankaartte, met die index die is gepubliceerd. U richt zich in plaats daarvan, met overheidsgeld, op een thema waarvan u zelf weinig kunt veranderen.

Daarenboven vraag ik me af of de verhoudingen werden gerespecteerd. U beweert dat 60.000 euro een lowbudgetcampagne is. Er is heel wat respons op gekomen, maar is het effect wel wat u hebt beoogd? Was het niet beter geweest om dat geld te gebruiken om bijvoorbeeld de politieke vrouwenorganisaties meer te ondersteunen naar aanleiding van gelijke participatie bij de gemeenteraadsverkiezingen volgend jaar?

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het onderzoek naar de sociale positie van Vlamingen met een handicap of langdurig gezondheidsprobleem

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Vogels tot mevrouw Van Brempt,

Voorzitter

Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het onderzoek naar de sociale positie van Vlamingen met een handicap of langdurig gezondheidsprobleem.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijn vraag om uitleg gaat over de stativaria-publicatie 'Vlamingen met een handicap of langdurige gezondheidsproblemen'. Ik ben gelukkig met die publicatie, die een heel vruchtbare samenwerking is tussen de afdeling Planning en Statistiek en het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap. Drie onderzoekers zijn in de cijfers gedoken die werden verworven via de nationale gezondheidsenquête en via andere grootschalige bevragingen.

Er werd gevraagd naar problemen met langdurige gezondheidsproblemen of een handicap en het effect daarvan op het functioneren. Alle informatie daarover werd gebundeld in dit boekje. Dat is heel nieuw, omdat we meestal enkel medische gegevens hebben over die personen, en geen sociaal-culturele gegevens.

Voor het eerst zijn een aantal effecten van het hebben van een handicap of een langdurige ziekte op het functioneren zichtbaar geworden. Op bladzijde 34 staat een interessante tabel, die een onderscheid maakt tussen respondenten met en zonder functiebeperkingen, en hun participatie aan allerlei sociaal-culturele activiteiten. Dat gaat over concert-, opera-, bibliotheek- of museumbezoek, deelnemen aan natuurwandelingen of zelf creatief kunstzinnig bezig zijn. Over de hele lijn is er een significant verschil in de antwoorden op de vraag of men nooit naar de opera of in een bibliotheek is geweest. Het aantal positieve antwoorden op die vraag ligt veel hoger bij personen met een functiebeperking dan bij personen zonder een functiebeperking.

Dit onderzoek is heel belangrijk, maar het geeft maar een klein beeld van het functioneren, van ongelijke kansen en van het niet-inclusief zijn, omdat deze enquêtes werden afgenomen door enquêteurs die zelf bepalen wie in staat is om die vragen te beantwoorden. Als in de loting bijvoorbeeld een persoon met een handicap zit, dan

wordt die daaruit verwijderd omdat de vragen niet zijn aangepast aan personen met een mentale handicap. Er zijn ook geen enquêteurs die de taal van doofstommen spreken. Hetzelfde geldt voor blinden en mensen die in voorzieningen leven.

Als die steekproef zou worden uitgebreid tot personen met een handicap of een langdurige ziekte, dan zouden de verschillen nog signifikanter zijn. Dit onderzoek is dus maar een eerste stap. We moeten alle personen met functiebeperkingen bereiken, maar ook in een vervolgonderzoek nagaan welke de drempels zijn die bij die sociaal-culturele voorzieningen bestaan om mensen met functiebeperkingen aan te trekken. Gaat het over bereikbaarheid, of over taalgebruik? Welke zijn de oorzaken dat er minder mensen met functiebeperkingen een bibliotheek bezoeken? We zouden toch kunnen veronderstellen dat mensen met functiebeperkingen tussen 18 en 64 jaar relatief meer tijd hebben om deel te nemen aan sociaal-culturele activiteiten dan mensen zonder die beperkingen.

Mevrouw de minister, ik stel u deze vraag omdat u als minister van Gelijke Kansen over de inclusiviteit moet waken. U hebt zelf gezegd dat u geen wetten kunt maken en dat u een beperkt budget hebt. U hebt wel de autoriteit om te waken over de inclusiviteit van het Vlaamse beleid. Dat is ingeschreven in het regeerakkoord en algemeen verworven in het parlement. Het is heel belangrijk dat u de drempels kent als u een inclusief beleid wilt voeren. U bent ook bevoegd voor het Vlaams steunpunt gelijke kansen, dat tijdens de vorige legislatuur werd opgericht. Dat steunpunt moet u en de hele Vlaamse Regering ondersteunen bij het voeren van dat inclusief beleid. Het moet drempels ontdekken en voorstellen doen om te proberen een gelijkekansenbeleid waar te maken. Op dit moment werkt het Vlaams steunpunt gelijke kansen voor 4 doelgroepen: allochtonen, vrouwen, holebi's en ouderen, en niet specifiek ook voor personen met een handicap.

Mevrouw de minister, kunt u het Steunpunt Gelijkekansenbeleid niet de opdracht geven enerzijds de gegevens die in deze stativaria verzameld zijn te verfijnen door het uitbreiden van de doelgroep, en anderzijds het waarom van die ongelijke toegang nader te bekijken? Daaruit zouden concrete voorstellen kunnen volgen om het Vlaamse beleid meer inclusief te maken voor personen met een handicap of een langdurig gezondheidsprobleem.

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik deel geheel de zorg van mevrouw Vogels. Ik ben het er ook volmondig mee eens dat het belangrijk is veel meer gegevens te hebben omtrent die doelgroep, gegevens die veel verder gaan dan alleen het medische aspect. We moeten inderdaad absoluut een inclusief beleid op poten zetten. We zijn daar ook mee bezig. Het thema toegankelijkheid verdient in het gelijkemansbeleid ruime aandacht.

Op uw concrete vraag kan ik echter jammer genoeg niet positief antwoorden. Op dit ogenblik is het niet mogelijk om zo'n onderzoek op te dragen aan het Steunpunt Gelijkekansenbeleid. Het voeren van onderzoek naar personen met een handicap werd immers door de tijdens de vorige legislatuur voor Gelijke Kansen bevoegde minister niet in de opdracht van dit steunpunt opgenomen.

Bij de aanvang van de huidige beheersovereenkomst met het Steunpunt Gelijkekansenbeleid in 2001, werd een inhoudelijk meerjarenplan opgesteld waarin als kansengroepen enkel vrouwen, holebi's, allochtonen, ouderen en kinderen worden opgesomd. Personen met een handicap werden in 2001 niet opgenomen omdat de toenmalige minister bevoegd voor Gelijke Kansen, die ook Welzijn in haar bevoegdheidspakket had, oordeelde dat het onderzoek naar deze groep thuishoorde in het takenpakket van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap.

Dit is trouwens uitdrukkelijk zo voorzien in artikel 4 van het oprichtingsdecreet van het Vlaams Fonds van 27 juni 1990. Daarom heeft het Vlaams Fonds, in samenwerking met de afdeling Planning en Statistiek van de Vlaamse Gemeenschap, het basisonderzoek verricht dat hier aan de orde wordt gesteld. Ik beaam dat dit een goed en een belangrijk rapport is. Het is dan ook logisch dat het tot het takenpakket van het Vlaams Fonds behoort het onderzoek in kwestie verder te verfijnen of aan te vullen.

Zolang de huidige beheersovereenkomst met het Steunpunt Gelijkekansenbeleid nog loopt, en dat is tot 31 december 2006, kan deze bevoegdheids-

verdeling niet in vraag worden gesteld. Wel zal de kansengroep 'mensen met een handicap' meegenomen worden in een initiatief dat ik onlangs heb opgestart met betrekking tot de monitoring van kansengroepen. Ik wil zicht krijgen op de reeds bestaande registratiesystemen binnen de verschillende administraties van de Vlaamse Gemeenschap om het Vlaamse beleid ten aanzien van kansengroepen beter te kunnen opvolgen. Op die manier kom ik indirect tegemoet aan uw vraag, die ik zoals gezegd steun.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de minister, de doelgroep 'personen met een handicap' is destijds niet opgenomen omdat we ervoor kozen te investeren in GRIP, Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap. Het was uitdrukkelijk de bedoeling het brede gelijkemansbeleid en het emancipatorische beleid voor personen met een handicap niet alleen toe te vertrouwen aan het Vlaams Fonds, omdat dat per definitie bezig is met zorg en welzijn, terwijl het inclusief beleid veel breder is. We hebben toen de naar onze mening goede keuze gemaakt GRIP te versterken en te financieren om de gelijke kansen voor personen met een handicap te bewaken. Er waren onvoldoende middelen om het op dat moment ook toe te voegen aan het Steunpunt Gelijkekansenbeleid.

Ik begrijp dat u op dit moment niet kunt inbreken in het meerjarencontract. Als het verlengd wordt in 2006, dan vraag ik u er eventueel wel rekening mee te houden. GRIP doet erg belangrijk werk op het vlak van sensibilisatie, maar is niet in staat wetenschappelijk onderzoek te doen.

Ik ben blij dat u een initiatief hebt genomen met betrekking tot de monitoring van kansengroepen in de verschillende administraties. Daar kan nog bijkomend materiaal uit komen om deze gegevens te verfijnen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.57 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting

BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie

WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen

BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme

OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie

CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie

SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel

LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed

SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

